

muistio

AIKA: keskiviikko 4.3.2020 klo 13.00–15.45

PAIKKA: Vaasan sote-hallinto, Ruutikellarintie 4, Vöyri-kabinetti

varsinainen jäsen	varajäsen
Erkki Penttinen sosiaalityö ja perhepalvelut johtaja Vaasa pj.	Berit Kivimäki joht.sosiaalityönt. Ikäkeskus Vaasa
Hannu Happonen perusturvajohtaja Laihia-Laihia	Helena Lahtinen terveys- ja hyvinvointijohtaja, Laihia
Tiia Krooks, perusturvajohtaja, Kaskinen	Anette Hakala, perhepalveluiden johtaja Kristiinan- kaupunki
Tuula Jäntti Vaasan seudun yhdistykset ry	Lotta Pitkänen Järjestö 2.0.-hanke
Johanna Yliviitala Vaasan seudun sosiaalipsykiatrinen yhd	Kirsi Ikäheimonen Vaasan setlementti
Marjo Luomanen, Lihastautiliitto	Anne Salovaara Kero-Kriisikeskus Vale
Tony Pellfolk, kehitysjohtaja VSHP	Päivi Berg, perusterv.huollon yksikkö VSHP Maria Hammar sote-koordinaattori VSHP
Pirkko Vartiainen Vaasan yliopisto	
Katri Viitasalo Kokkolan yliopistokesk Chydenius 13-14.20	
Ulla Isosaari, Vaasan ammattikorkeakoulu	Riku Niemistö, Vaasan ammattikorkeakoulu
Yrkeshögskolan Novia	Annika Wentjärvi, Yrkeshögskolan Novia
Fredrica Nyqvist, Åbo Akademi	
Varpu Rajaniemi, aluekehitysjohtaja Pohjanmaan liitto vpj.	
Christine Widd, omsorgsdirektör Vöyri	Alice Backström, socialdirektör Korsholm
Virpi Kortemäki, palvelualuejohtaja Vaasa	Jussi Björninen, palvelualuejohtaja Vaasa
Carita Blomström, perhepalveluiden johtaja Pietarsaari	Carola Lindén, sosiaali johtaja Pietarsaaren seutu
Pia Vähäkangas, projektipäällikkö Vshp kutsuttu asian- tuntija Pohjanmaan sote-keskus-hankkeen valmistelijä	
Tuula Mulju, SONet BOTNIA siht. esittelijä	
Arto Rautajoki, SONet BOTNIA kehitysjohtaja	

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
- 3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
- 4§ Ohjausryhmän jäsenmuutos
- 5§ Pohjanmaan sote-keskus-hankkeen valmistelu
- 6§ Ajankohtaista ja hankehauista
- 7§ Toimintasuunnitelman tarkennuksia vuodelle 2020

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
020 124 5141
PL 412
60101 SEINÄJOKI

Keski-Pohjanmaa
Soite kuntayhtymä
06 828 9435
PL 43
67101 KOKKOLA

Pohjanmaa
Vaasan kaupunki
040-524 9933
PL 241
65101 VAASA

- 8§ TKI-selvitys
- 9§ Ohjausryhmän opintomatkan antia Region Västerbottenilta
- 10§ Pohjanmaan edustajat Aikuissosiaalityön valtakunnalliseen verkostoon/Kuntaliitto
- 11§ Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohtajien kokoukset
- 12§ Muut asiat
- 13§ Seuraavat kokoukset
- 14§ Kokouksen päättäminen

ASIAT:

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi

2§ Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Esityslista hyväksyttiin

3§ Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Edellisen kokouksen muistio liitteenä 1.

Päätös: Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

4§ Ohjausryhmän jäsenmuutos

Ohjausryhmän järjestöedustajaksi tulee Marjo Luomanen Lihastautiliitosta Muisti-Luotsin edustajan siirryttyä toisiin tehtäviin.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5§ Pohjanmaan sote-keskus-hankkeen valmistelu

Projektipäällikkö Pia Vähäkangas esittelee Pohjanmaan sote-keskus-hanketta ja kerää tarvittaessa ohjausryhmän näkemyksiä hankkeen valmisteluun ja sisältöön.

Esitys: Ohjausryhmä keskustelelee näkemyksistään hankevalmistelun tueksi.

Keskustelu: Pia Vähäkangas perusterveydenhuollon yksiköstä esitteli kuvion, jossa olivat sekä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus- että rakennemuutoshankkeen pääsisällöt / teemat palkein kuvattuna sekä sosiaali- ja terveyskeskushankkeen hyötytavoitteet 4.3. tilanteen mukaan. Kuva on kompakti ja havainnollinen. Esittelyssä oli tarkoituksena avata hankkeeseen liittyviä ilmiöitä. Vertikaaliset teemat ovat sote-keskuksen teemoja ja horisontaaliset teemat ovat enemmän rakenneuudistus-hankkeen sisältöjä, jotka tukevat ja toteuttavat myös sote-

keskuksen toimintaa ja toteutumista. Hankkeen lähtökohtana on arjessaan toimiva ihminen. Keskustelun painopiste oli sote-keskus-hankkeessa. Tässä muistiossa on vielä täsmennyksiä ja sisältöjä joihinkin teemoihin.

Hankevalmistelussa on Tyksin kanssa keskusteltu yhteisestä menetelmäkokonaisuudesta. Lape—palveluista on työmenetelmiä mukana esim. Voimaperheet sekä perhekeskukset. Esi-tyksestä nostoina muistioon ovat ennaltaehkäisy, monialaiset palvelutarpeet ja niiden arviointi erityisesti ikäihmisten ja lapsiperheiden kanssa työskentelyssä, ikäihmisten palveluissa RAI ja kotikuntoutus sekä elintapaohjaus ja kokonaisuutena tietojohdaminen. Väestöryhmistä etenkin vanhusten ja lapsiperheiden palvelut huomioidaan hankkeen sisällöissä. Rakennemuutoshankkeeseen puolestaan sisältyy Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän joitakin sisältöalueita kuten tietojohdamisen ja digitaalisuuden näkökulmat.

Keskustelussa tuli esille, että hanke näyttää tässä vaiheessa hieman hajanaiselta ja tarvitsisi rajaamista. Esitettiin, että maakuntamme erityispiirteitä ja väestömme tarpeita tunnistettaisiin ja huomioitaisiin hankkeen sisällöissä enemmän esimerkiksi kaksikielisyys ja maahanmuuttajat -myös ikäihmisinä, koska maahan tulleen väestön tarve kasvaa vuosi vuodelta ikääntymisen myötä. Maahanmuuttajien näkökulma olisi huomioitava myös moniammatillisessa työskentelyssä, digipalveluissa ja TKI-toiminnan sisällöissä. Hankkeen sisältöjä voisi ajatella em. tavalla kattavammin suurempina linjoina, jolloin hankkeessa välttyttäisiin hajanaisuudelta. Myös laaja menetelmien kirjo irrallisena hankkeessa voi tehdä siitä hajanaisen. Perheneuvolapalveluiden puutteeseen tulisi hankkeessa puuttua ja huomioida perheoikeudelliset kysymykset. Jälkimmäinen on vaativimmilta osin myös OT-keskustoimintaan liittyvä asia.

Miten hankkeisiin saataisiin liitettyä toimintamallia osaamisen, kehittämisen ja tutkimisen osalta? Rakennemuutoshakemukseen olisi saatava esille sosiaalihuollon tiedonmuodostus ja siihen liittyvät sosiaalihuollon seitsemän palvelutehtävää ja niiden 49 palvelua, mihin kokonaisuuteen tiedonkeruu liitetään (Kanta-pohjalta). Rakennemuutuksessa tämä on hyvä sisältö. Tämän pohjalta jatkossa tarvitaan sosiaalialan osaamiskeskukselta, perusterveydenhuollon yksiköltä ja korkeakouluilta intoa tieteelliseen tutkimukseen. Pia kertoi myös, että opetus- ja tutkimuslinikkaan liitetään sosiaalihuollon näkökulma ja tutkimus.

Rakennemuutoshankkeessa olisi huomioitavaa perhekeskuksen ICT-osio ja –toteutustapa sekä OT-keskus, joka on Länsi-Suomen alueella yhteinen. IPC- menetelmä (interpersonal counselling) olisi hyvä huomioida myös oppilashuollossa, kuten ilmeisesti on hankkeessa ollut tarkoituskin. Kotouttamisen tehtävässä ongelmien kuvaus on myös tarpeen, vaikka jatkossa uuden sote-kuntayhtymän ja Ely-keskuksen yhteistyössä mentäisiinkin ns. ”vanhalla kaavalla”.

Lisäksi esitettiin, että Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän valmisteluissa huomioitaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne ja tehtävä kaiken kaikkiaan, myös ikäihmisiä ajatellen. (Liite on toimitettu aiemmin ohjausryhmän jäsenille).

Päätös: Merkitään tiedoksi ja välitetään tieto vielä hankevalmistelijoille.

6§ Ajankohtaista SONet BOTNIAsta ja hankehauista

Kehitysjohtaja Arto Rautajoen kooste ajankohtaisista asioista

Esitys: Keskustelu ja merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Pääsisältöinä olivat seuraavat, joista hieman laajemmin Arto Rautajoen PP-esityksessä liitteessä 3.

- SONet BOTNIA:n valtionavustus vuodelle 2020
- SONet BOTNIA:n ankkuroituminen sote-keskusohjelman ja rakennerahahaun sekä niiden toimeenpanoon alueellisena tukena kansallisessa kehittämisessä kussakin maakunnassa. Etelä-Pohjanmaalla SONet BOTNIA on mukana strategisessa ohjausryhmässä, Keski-Pohjanmaalla Soiten kehittämispäällikkö on SONet BOTNIA:n työntekijänä tiiviisti valmistelussa mukana ja Pohjanmaalla valmistelu tehdään perusterveydenhuollon yksikkövetoisesti, missä SONet BOTNIA ei siten juuri ole mukana.
- Rakennemuutoshankkeessa tehtäväämme koskevat sisällöt ovat tiedolla johtaminen, TKIO-asiat sekä digitaaliset toteutustavat.
- Loppuvuoden 2019 Tanskan TKI-opintomatkan raportti on tulossa lähiaikoina Pohjoismaisen yhteistyömme puitteissa
- STM:n erillisrahoitushaut tänä keväänä ja aikataulu: Esim. Lastensuojeluun 2 milj. ja Vammaispalvelujen henkilökohtaisen budjetin kokeiluun n. 3 milj. (?) ks PP-esityksestä. On kysymys myös hankekehittämisen ja rahoituksen osuudesta toiminnassamme.
- Sosiaaliasiamiestoiminnan siirtymistä SONet BOTNIALle selvitetään
- Sekä sosiaalipalveluiden että sosiaalialan osaamiskeskusten haasteita ja kehittämisen mahdollisuuksia on kuvattu esityksessä: Osaamiskeskuksilla esim. tiedonhallinnan jatkokehittäminen, TKI-toiminnan suunnittelu ja resursointi yhteistyössä korkeakoulujen kanssa hankkeet muistaen. Sosiaalipalveluiden ja prosessien laatu ja vaikuttavuus ovat keskiössä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmat. Ks sosiaalihuollon haasteista tarkemmin liitteen esityksestä sekä sen rahoituksen kehityksestä viime vuosina.
- Osaamiskeskusneuvottelukunnassa on esillä Kansakoulu-hankkeen jälkeiset tarpeet asian eteenpäin viemiseksi eli kirjaamisvalmennus ja erityisesti monialainen kirjaaminen. Osaamiskeskukset Vasso, Pikassos ja SONet BOTNIA ovat miettineet yhteisiä sisältöjä jatkohankkeelle. Poske, Pohjois-Suomen osaamiskeskus olisi valmis hallinnoimaan hanketta, valmistelu-aika on maaliskuuhun ja onnistuessaan hanke käynnistyi jo heinäkuussa.
- Toimintasuunnitelma tarkennukset vuodelle 2020: Missä SONet BOTNIA:n tulisi onnistua vuosina 2020-2021 yhteisesti ja mitkä ovat Pohjanmaan kannalta ratkaistavia ja tehtäviä asioita ja mitä tekoja se edellyttää?

Liite on toimitettu aiemmin ohjausryhmän jäsenille.

Päätös: Merkittiin kehittämisen ajankohtaisista suunnista kertova katsaus tiedoksi.

7§ Pohjanmaan toimintasuunnitelman tarkennuksia vuodelle 2020

Toimintasuunnitelmat ovat kaksivuotisia (2019-20) ja ohjausryhmä tarkentaa niitä vuosittain toiminnan ohjaamiseksi ja resurssien suuntaamiseksi. Toimintasuunnitelma pohjautuu viime vuoden kehittämispäivän tuotoksiin, joka koostettiin ohjausryhmien ja johtoryhmän kehittämispäivän annista. Alustavat esitykset, joissa toiminnan jatkuvuus on huomioitu ovat liitteessä 2. Todetaan viime vuoden toteutuman arviointi.

Esitys: Ohjausryhmä keskustelee ja tekee esityksiä vuoden 2020 toimintaan ajankohtaisten kehittämistarpeiden mukaisesti ja kommentoi luonnosta. Esityksiä toivotaan myös pohjoismaisen yhteistyön sisältöihin.

Keskustelu: Toimintasuunnitelmaan otetaan mukaan tai painotettiin seuraavia asioita

- Käytännönläheiseen kehittämiseen otetaan mukaan vammaispalvelujen ajankohtaisuus (esim. THL ja Kuntaliitto mukana) ja kuullaan tähän kuntien vammaispalvelutyöntekijöiden verkoston näkemyksiä.
- Selvitys Pohjanmaan sosiaalityöntekijä- ja sosionomitilanteesta kunnissa.
- Aikuissosiaalityön uusien sisältöjen jalkauttaminen PRO SOS-hankkeen jatkoksi sekä taloussosiaalityöhön varattu tarvittaessa lisäresurssia.
- Tarvittaessa erityisosaamisen/erityispalvelujen suhde sosiaalihuoltolain mukaiseen sosiaalityöhön otetaan keskusteluun – sosiaalityön porrasteisuuden mallia tekee THL ja sitä voidaan tämä perusteella jo tarkastella.
- Ikäihmisten palvelujen huomiointi: kysytään ikäihmisten työntekijäverkostolta tarvetta selvittää, keillä on haasteita toimia digipalveluissa
- TKI- toiminta: onko mahdollisuus yhteiskehittämiseen digialustalla tunnistaa yhdessä kumppaniemme kanssa palveluja ja asiakasryhmiä, joissa digitaalisuudesta on hyötyä tai haittaa/esteitä
 - o viedä aktiivisesti sosiaalialan osaamista uusiin digitaalisiin palveluihin (yhteistyö korkeakoulujen, maakunta-soten, järjestöjen, yritysten kanssa)
 - o ottaa käyttöön uusia digitaalisia välineitä ja alustoja sosiaalialan kehittämistyön tueksi (TKIO-toimintaan digitaaliset yhteiskehittämisen alustat)
 - o osaamiskeskukset tukemassa digitaalisuuden mahdollistamien uusien toimintatapojen syntymistä, leviämistä ja juurruttamista.

Päätös: Huomioidaan toimintasuunnitelmassa.

8§ TKI-selvitys

Yhteistyö Länsi-Suomen alueen TKI-toiminnan suunnittelemiseksi käynnistyi toukokuussa 2018 Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan maakuntien sairaanhoitopiirien, sosiaalialan osaamiskeskusten ja Tyksin kesken. Työskentely keskeytettiin sote-uudistuksen keskeydyttyä. Tämän jatkoksi SOnet BOTNIA on Pohjanmaalla käynyt korkeakoulujen kanssa vastaavat keskustelut TKI-toiminnan vahvuuksista, mahdollisuuksista ja pullonkauloista. Kehittämissuunnittelija esittää tämän katsauksen ja siinä tulleet ehdotukset.

Esitys: Ohjausryhmä keskustelee, millaisia skenaarioita ja mahdollisuuksia em. yhteenveto tarjoaa TKI-toiminnan kehittämiseen ja mitä tarvitaan yhteistyössä käytännön työn ja toimijoiden kanssa.

Keskustelu: Selvityksestä nousee esiin mahdollisuuksia ja tapoja TKI-toiminnan toiminnalliseen eteenpäinviemiseen yhteistyössä. Toimijat eivät välttämättä tunnista vahvuuksiaan ja

mahdollisuuksiaan ja alustava selvitys antaa mahdollisuuden myös niiden parempaan tunnistamiseen. TKI-toiminta on käsitteenä ja sisällöltään epäselvä ja eri toimijat – kunnat, korkeakoulut, osaamiskeskukset, järjestöt, palveluiden käyttäjät katsovat sitä kukin omasta näkökulmastaan. Liitteessä on mukana esimerkki Helsingin lastensuojelun näkemyksestään kehittämisestä organisaatiossaan eli omasta TKI-toiminnastaan. PP-esityksessä on myös lehti uutinen Turun yliopiston saamasta säätiörahoituksesta lastensuojelun käytäntöprofessuuriin ja yhteen kehittäjäsosiaalityöntekijää. Olemme olleet Lape-hankkeen aikana mukana suunnittelemassa em. sisältöjä Länsi-Suomen alueen yhteistyössä.

Tarkoituksena on luoda asiakastyön ja TKI-toiminnan välille saumaton yhteistyö ja yhteiskehittäminen, joista hyvä esimerkki on sosiaalinen raportointi. Oman tilanteen tunteminen riittää yhteistyöhön. Oleellista on luoda yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen suunnitelman sisältöihin, kun se laaditaan.

Päätös: Ajanpuutteen vuoksi TKI-kartoitusta ei käsitelty. Korkeakoulut ja SONet BOTNIA sopivat tapaamisen, jossa ne käsittelevät kartoitusta ja hahmottelevat jatkoehdotuksia TKI-toiminnalle ja yhteistyölle siinä. Asia palautuu sen jälkeen ohjausryhmään.

9§ Pohjanmaan edustajat Aikuissosiaalityön valtakunnalliseen verkostoon/Kuntaliitto

Käsittely siirtyi seuraavaan kokoukseen.

10§ Ohjausryhmän opintomatkan antia Region Västerbottenilta

Ohjausryhmä teki kesäkuussa opintomatkan Region Västerbottenille benchmarkkausmielessä. Matkalle osallistuneet laativat matkaraportin ja nyt kokouksessa esitellään nyt Västerbottenin toimintatapoja ja mahdollisuutta jatkaa yhteistyötä ja benchmarkkausta esim. skypen-välityksellä. Region Västerbotten esim. kutsui syksyllä Pohjanmaan sosiaalijohtoa osallistumaan kolmi-päiväisille sosiaalijohtojen valtakunnallisille päville. Materiaali opintomatka- liitteenä.

Esitys: Ohjausryhmä ja opintomatkalle osallistuneet keskustelevat ja esittävät, mitä benchmarkkauksen annista voimme hyödyntää omassa toiminnassamme ja jatkammeko yhteistyötä Region Västerbottenin kanssa. Ohjausryhmä päättää jatkotoimenpiteistä ja kiinnostavista sisällöistä mahdolliseen jatkoyhteistyöhön.

Keskustelu:

Päätös: Siirrettiin seuraavan kokoukseen.

11§ Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohtajien kokoukset

Keskustelu:

Päätös: Ajanpuutteen vuoksi käsitellään ja hyväksytään myöhemmissä kokouksissa.

12§ Muut asiat

13§ Kokouksen päättäminen ja seuraavat kokousajat

Seuraava kokous pidetään 18.5. klo 13.30 Vaasassa. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.